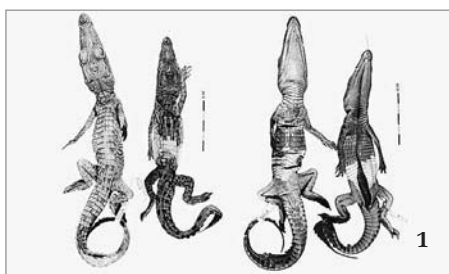
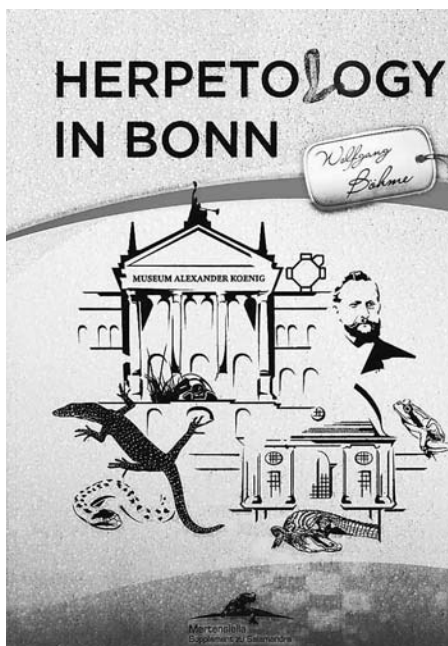

Wolfgang Böhme: Herpetology in Bonn

Jednadvacátý svazek řady Mertensiella, vydávané jako série suplementů německého herpetologického časopisu Salamandra, z řady svých předchůdců poněkud vybočuje. Neshrnuje totiž, tak jako ostatní, poznatky o biologii nebo taxonomii určitého druhu obojživelníka či plaza, ale pojednává podrobně o historii herpetologického výzkumu a budování herpetologických sbírek v Muzeu Alexandra Koeniga v Bonnu.

Tento příběh si stojí za to přečíst, i když třeba herpetologie není zrovna vašim neoblíbenějším oborem. Lze ho datovat již od r. 1809, kdy bonnský přírodovědec Johann Heinrich Crevelt publikoval popis gekona známého dnes jako gekon létavý (*Ptychozoon kuhli*). Zásadním momentem však byl až vznik Bonnské univerzity s přírodovědeckým muzeem v r. 1818. Na univerzitě se zásluhou řady významných zoologů a muzejních kurátorů herpetologický výzkum rychle rozvíjel a muzeum postupem času spravovalo rozsáhlé a velmi cenné sbírky obojživelníků a plazů. Události spojené s první a hlavně druhou světovou válkou však vědě nepřály. Úplný konec bádání a herpetologických sbírek přišel v lednu 1945, kdy spojenecké bombardování zasáhlo muzeum a herpetologické kolekce zcela zničilo. Přesto se po 6 letech začaly budovat sbírky nové. Ke slovu se dostává Muzeum Alexandra Koeniga založené na začátku 20. stol. jako soukromé ornitologické muzeum. V r. 1951 v něm vzniká herpetologické oddělení (později sekce), jehož kurátoři s ohromným nasazením a pracovitostí shromáždili nové sbírky čítající přes 100 tisíc katalogizovaných jedinců a ve

1 Paralektotypy krokodýla mořského popsaného pod jménem *Crocodylus porosus*

spolupráci s univerzitou vytvořili v Bonnu jedno z nejvýznamnějších a nejčinnějších herpetologických pracovišť v Evropě.

Prof. Wolfgang Böhme vypráví celou historii velmi zasvěceně a doprovází ji jak životopisy příslušných badatelů, tak množstvím dobových dokumentů a historických i současných fotografií. V samostatných kapitolách jsou shrnuty také informace o nejvýznamnějších herpetologických konferencích a sympoziích pořádaných v Bonnu, zakládání herpetologických organizací (např. Societas Europea Herpetologica), výuce a práci se studenty. Pro sepsání tohoto díla byl W. Böhme osobou nad jiné povolanou, protože jako v pořadí třetí kurátor sbírek obojživelníků a plazů Muzea A. Koeniga (Zoologisches Forschungsinstitut und Museum Alexander Koenig, ZFMK) strávil budováním herpetologického pracoviště v Bonnu přes 40 let. Má lví podíl na dosažených výsledcích a samotné sbírky rozšířil bezmála o 90 tisíc evidovaných položek.

Publikace však není pojata jen historicky. Pro výzkumníky na poli herpetologie přináší cenný katalog typových jedinců téměř 670 druhů a poddruhů obojživelníků a plazů, uložených v Muzeu A. Koeniga. Celosvětový záběr herpetologického výzkumu v Bonnu dokládá skutečnost, že tento materiál pochází ze 74 různých států. Jednotlivé typy doprovázejí cenné komentáře a v mnoha případech i fotografie.

Při čtení knihy si nelze nepovšimnout, jak práce jednotlivých generací sběratelů, přírodovědců a příznivců vědy v Bonnu na sebe navazovala a jak i dnes se místní herpetologové vzájemně doplňují a podporují. Není tedy překvapením, že v anotovaném přehledu studentských prací, které na půdě ZFMK vznikly, se vyskytuje mnoho jmen známých současných herpetologů.

Mertensiella, 21, 2014, 262 str.
Cena 39,80 Euro. Knihu lze objednat na www.dghtshop.de

Jiří Šírek, Čestmír Číhalík a Dušan Boucný: Ptactvo Tovačovska

Na přelomu r. 2015 a 2016 se objevila na trhu kniha Ptactvo Tovačovska. Napsali ji tři známí ornitologové a vášniví fotografové J. Šírek, Č. Číhalík a D. Boucný.

V knize je uveden přehled 302 druhů ptáků zjištěných na Tovačovsku do října 2015. Tyto druhy jsou rozděleny podle typu výskytu a předpokládaného původu do pěti kategorií. Z faunistického hlediska je překvapivé, že pro faunu České republiky bylo na sledovaném území zjištěno 8 nových druhů: jespák tundrový (*Calidris fuscicollis*), racek Bonapartův (*Chroicocephalus philadelphia*), racek Audouinův (*Ichthyaetus audouinii*), hvízdák americký (*Anas americana*), čírka modrokřídlá (*Anas discors*), kachnice kaštanová (*Oxyura jamaicensis*), keptuška běloocasá (*Vanellus leucurus*) a pěnice malá (*Sylvia nana*).

Region Tovačovska na Přerovsku leží v západní části Hornomoravského úvalu. Jde o zaplavované území v nivě řeky Moravy, které tvoří významný biokoridor při tahové cestě ptactva. Nacházejí se zde čtyři rybníky, z nichž největší Hradecký má rozlohu 154 ha. Rozsáhlou plochu zabírá také soustava propojených jezer vzniklých zatopením ploch po těžbě šterkopísku (asi 330 ha). Předností knihy jsou rovněž četné fotografie ptáků i krajinného reliéfu.

Dokazuje výjimečnost Tovačovska jako ornitologicky velmi cenného území. Jsem přesvědčen, že ji ocení profesionální ornitologové i milovníci přírody a její ochránci.

Vydavatelství Brázda, Hodonín 2015.
Cena 200 Kč. Knihu můžete zakoupit na Městském úřadu v Tovačově,

v informačním centru Kojetína, na obecním úřadě Lobodice a v městském informačním centru v Přerově.